

A magyar-szovjet barátság erősítéséért

(Folytatás az 5. oldalról.)

építésében nagyszerű eredményeket elérő dolgozóira. Ezért törekszünk arra, hogy hazánk közvéleménye is minél többet tudjon meg róluk és kapcsolataink fejlődéséről. Kezdeményezésünkre hazánk minden jelentősebb országos napilapjában, folyóiratában jelentek már meg cikkek, híryanagok testvéri területünk életéről, együttműködésünk fejlődéséről.

Kapcsolataink fejlődésében nagy jelentőségűnek tartjuk, hogy megyénk felszabadulása 34. évfordulójának időszakában — ez év október 13—20-a között — Odessza megyében „barátsági hét” megrendezésére kerül sor. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy ebből az alkalomból lebonyolításra került politikai, kulturális és egyéb rendezvényeken, írásban és élőszóban, kiállításokon, hivatásos és öntevékeny művészeink és más képviselőink fellépésein keresztül szerény ízelítőt adhatunk munkánkról, életünkről. Reméljük, hogy e bemutatkozásunkból Odessza megye lakói érezni fogják irántuk és az egész szovjet nép iránt táplált baráti érzelmeinket. Hisszük, hogy e rendezvénysorozat újabb lendületet ad kapcsolataink fejlődésének. Együttműködésünk még sokoldalúbbá válása területünk lakosaihoz még közelebb hozza és legbensőbb ügyükké teszi a magyar-szovjet barátság — már eddig is oly gazdag gyümölcsöket érlelt — nemes eszméjét.

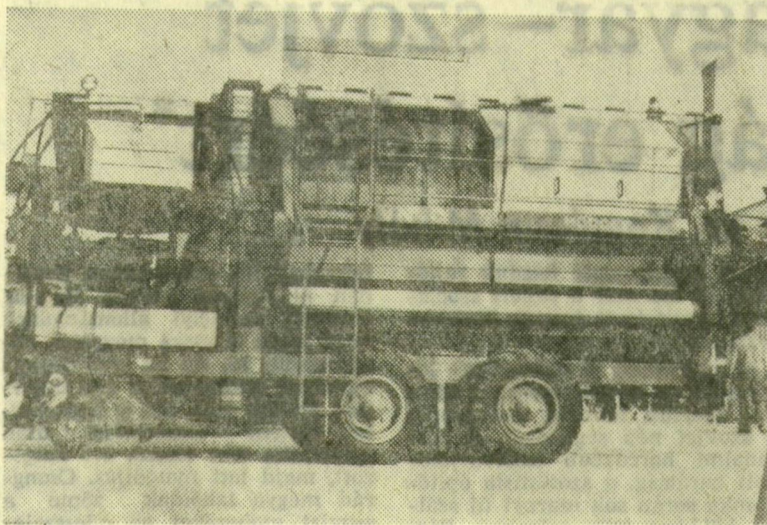
Nem titkoljuk, hogy Odessza megyei látogatásainkat, találkozásainkat felhasználtuk és a jövőben is fel kívánjuk használni a szocialista, a kommunista építés tapasztalatainak minél jobb megismerésére. Nem kívánjuk másolni szovjet elvtársaink módszerét, de tanulni akarunk azokból, hasznosítani azokat a magunk sajátos körülményei között. Köszönjük odesszai elvtársainknak, hogy az eddigiekben erre lehetőséget nyújtottak és szeretnének e lehetőségekkel továbbra is élni.

Természetesen nemcsak kapni akarunk e baráti kapcsolatok révén. Öszinte szívvel adjuk baráti érzéseinket és készséggel ismeretjük meg odesszai barátaikkal

szocialista építőmunkánk szerény, de sokszor talán figyelemre méltó tapasztalatait. Kínáljuk népünk e tájon is tradicionálisan érvényesülő vendégszeretetét, a hozzánk látogató odesszai barátainknak. Felajánljuk természeti szépségeinkben gazdag területünk élményt nyújtó, pihenést adó tájait turisztaprogramok szervezésére. Az évenként megrendezésre kerülő Szegedi Szabadtéri Játékok — nemzetközileg is nívónak elismert — kulturális programjain szívesen látjuk testvérmegyénk lakóit. Múzeumaink, képtáraink ízelítőt adnak a magyar kultúrából. Képzőművészeti értékeinket annál is inkább szívesen ajánljuk barátaink figyelmébe, mert a megyénk területén sok évtizeddel ezelőtt kialakult, úgynevezett „alföldi képzőművészeti iskola” mindig, és napjainkban is a realista művészeti irányzatok követője, hirdetője, megvalósítója. Számos egyéb kulturális értékeink is joggal érdemlik ki a hozzánk látogatók figyelmét. Megyénk gazdag történelmi emlékeiben. A magyar államalapítás egyik legjelentősebb emlékhelye területünkön fekszik. Itt folyamatban van a magyar nép történelmi múltját, haladó hagyományait bemutató múzeumi komplexum kiépítése. A Szegeden két évenként megrendezésre kerülő ipari vásáron a jövőben szeretnénk — gazdaságunk legújabb eredményeinek bemutatásán túl — képet adni testvérmegyénk fejlődéséről is.

Mi, Csongrád megyeiek, ez alkalomból is szívből köszöntjük a magyar-szovjet barátság nemes tüzeinek Odessza megyei élesztőit. Köztük első helyen az Ukrán Kommunista Párt Odessza megyei és városi bizottsága, az Odessza megyei és városi tanács vezetőit, a testvéri területen élő kommunista elvtársainkat, a szovjet-magyar baráti körök aktivistáit, a testvérüzemek, intézmények és szervezetek vezetőit. Köszöntjük Odessza megye munkaszerető, szorgalmas, kommunizmust építő dolgozóit.

Kívánjuk, hogy fejlődjenek tovább testvérmegyei kapcsolataink, erősödjön ezáltal is az örök, megbonthatatlan magyar-szovjet barátság.

Megyei utazások

Volt egyszer egy gépállomás

„Július végéig öt traktorállomás létesül Csongrád megyében — A Földművelésügyi Minisztérium gépszoftálatának kiküldötté néhány nap óta lenni tartózkodik Csongrád megyében és tárgyalásokat folytat az illetékesekkel a közeljövőben felállítandó traktorállomások ügyében.”

Szalagcím emberöltővel ezelőtről, a Vásárhelyi Néből. Történelem. Emlék. A HÖDGE még ennél is régebből számítja a maga történelmét. Az ő egy kicsike műhely a Nagy Varga-féle tanyán, az alapítók Szabó Péter és Szűcs Sándor vásárhelyi géplakatosok; a Földművelésügyi Minisztérium megbízásából javították itt a gazdák gépeit.

Dokumentumokat nézegetek a mai gyárban. Egy másik újságban látom a címet: Akire büszke lehet a megye, olvasom, s nézem a fényképet alatta. Spisák Lajos munkaruhában, sapkában. Üzemvezető volt akkoriban.

— Mi lett vele? — kérdezem —, itt van még?

— Itt hát — mondja egyik kalauzom a vállalat marketing osztályáról.

— És milyen beosztásban? — Üzemvezető.

— Találkozhatnék vele?

Az osztály egyik munkatársa máris felpattan.

— Át kell mennünk a Rárósi útra.

Megyünk is a Vevőszolgálat furgonjával. Elég sok időbe telik, míg végigutazunk a törzsgyár csarnokai között.

— Csodálkozik? — kérdezi Dezső Sándor kiállításszervező, most alkalmi gépkocsivezető —, két eset van, vagy soha sem járt itt, vagy már régen.

— Nagyra nőttek — mondom.

— Akkor az utóbbi. A Rárósi úton levő gyárban még nagyobb fog csodálkozni — mondja aztán.

— Mióta dolgozik itt?

— Kábé húsz éve, a dieselesek-nél kezdtem meg.

— Most meg?

— Ország-, világljáró vagyok. Mi visszük el a gyár termékeit megmutatni a vásárookra...

— Szegyenkeznék néha?

— Már úgy gondolja, a termékek minősége miatt?

— Úgy!

— Nem, a nyugati gépek sem igazán jobbak, csak...

— Mi az a csak?

— A csuda se tudja, de az az érzésem, hogy valamivel raffináltabban tudják eladni a portékát.

— Mi a dolga a vásárban?

— Sokféle. Először annak a megismerésére, hogy ott a helyben minden összeálljon, ezután meg ha kell, bemutatom a gépeket működés közben is a vevőknek. Szóval ez a dolgunk, a többi a kereskedőké.

A Rárósi útra érve valóban meghökkenek: idevarázsolódott egy szép, nagy gyártelep. A közepében találkozik Spisák Lajossal. Munkaköpenyben van most is, mint a negyedszázaddal ezelőtti képen, a fején ott van a sapka is, csak most az van ráírva: HÖDGE.

— Mi volt, hogy volt akkoriban?

— Rossz a kérdés!

— Hát már hogy a manóba volna rossz, mi a hibája?

— Hát csak az, hogy úgy kellett volna feltenni, hogy volt, mi nem volt, mert inkább az volt a jellemző, hogy nem volt semmi.

Nem volt öltöző, fürdő, aztán a legtöbbszór munka se nagyon.

— Emlékszik-e még, mennyi volt akkor a termelési érték?

— Ötvenezer forint, néha száz. Neheztelte a dolgot az is, hogy ritka volt, amikor egy egész fél-esztendőre előre tudtuk, hogy mit is fogunk majd csinálni.

— Mesél ezekről az időről a fiataloknak?

— Legyint.

— A változás akkora, hogy én magam sem hiszem néha. Kigondolta volna még néhány éve is, hogy a zöldbobot, a zöldborsót meg a paradicsomot gép veti, gép takarítja be. Ma meg? Nem nagyon találma erre embert. A kör-mük alá megy a föld, tán ezért... Emlékszem, az ötvenes években meg azért is harcolni kellett, hogy az emberek elfogadják a kombájn.

— Hosszú volt az út idáig?

— Az enyim hosszú. Az árpádhalmi uradalomban voltam géplakatos tanonc, most meg üzemvezető vagyok.

A gyár útjának hossza is történelem.

Először gépállomás volt, aztán mezőgazdasági gépjárató vállalat. Diesel-motorokat javítottak a szerelők, s rendelkeztek cseremotor-állománnyal is. A legnehezebbek a profilálatalkítás évei voltak, 1969, 70, 71. Az elhatározás után a Diesel-üzem nagyon rövid idő alatt szerelvévé alakult, ahonnan már az első hónapokban mezőgazdasági gépek, közúti és speciális rendeltetésű pótkocsik kerültek ki.

Hogy mindezt mi tette lehetővé? A gyár vezetői szerint a munkások és műszakiak szakmai felkészültsége, a vállalati kollektíva előrelátása. Ezekben a hónapokban kerültek a rajzasztalokról a műhelyekbe soha nem gyártott gépek, utánfutók tervel, s kötöttek számos kooperációs szerződést hazai és külföldi cégekkel.

Fazánkban elsőként a HÖDGE gyártott kerti kistraktorokat.

A mezőgazdasági rendeltetésű, billenőplátós pótkocsik különböző típusaiból már a következő évben elkészült a huszonegyedik darab. A HÖDGE emblémája ismerter vált itthon és külföldön.

Amikor a termékskáláról kérdezősködtem, mutattak egy prospektust, nézzem meg abban. Feladtam. Ennyi terméket egyetlen újságikében nem lehet felsorolni. A lényeg, ahogyan ezt meg a Szegedi Ipari Vásáron Nyárádi Gáborról, a vezérigazgatótól hallottam, alapvető profilizálásra nincs szükség. Jó, nyereséges termékeket értékesít a vállalat a piacokon. S újabban már nemcsak szállítástechnikai és komplex zöldszéketárító gépeket exportál, hanem szellemi tőkét is. Ok tanítják meg a vásárlót a gépi növénytermesztéshez és betakarításhoz szükséges, agrotechnika fejlődő országokban.

A gyártmányfejlesztőkhöz azért nyitottam be, hogy azt is megtudjam, mi ennek a ma már nagyon nagyra nőtt, sok telephelyes gyárnak a jövője.

— Mikor épült ez a csarnok?

— Az idén készült el, január-ra, de már a tervezéskor az volt a szempont, hogy a nyolcvanas évek színvonalát képviselje...

— Nem nagy előrefutás ez az időben?

— Ellenkezőleg, sok tervnek az a hibája éppen, hogy nem előre-mutat. Születése pillanatában korszerűtlen, megvalósulásában pedig már anakronizmus.

— Így gondolnák akkor is, ha gyártmányokról van szó?

— Másképp nem lehet — mondja Pető Imre.

— A világszínvonal?

— Jobb alapanyagok kellenének. Konstruclóban már álljuk a versenyt.

Hogy is van? Tőprengék Vásárhelyről visszafelé a kocsi-ban. Mit is hallottam? Meg kell szerezni a jó anyagot, aztán gépet csinálni belőle a gyárhoz hű szakemberekkel és okosan eladni. Ez volna a világszínvonalú gépgyártás képlete?

Ez az

P. F.

Budapesti levél

Ezúttal saját magamat interjúvolom meg, mert úgy érzem, néhány érdek-es adattal tartozom a — történelemnek...

Egy évforduló emlékeztetett „történelmünkre”, 1944. október 11-én szabadult fel Szeged a második világháború felejtettlen szenvedései után — majdnem pusztalövés nélkül.

Amikor konszolidálódtak a viszonyok és az élet visszazalendult a normális kerékvágásba, legfontosabb teendő volt a fasiszták által március 20-án betiltott „Délmagyarország” megjelentetése. Hogyan fogtunk hozzá 1944 novemberében, arról még soha sem írtam. Most, hogy elgondolkoztam az újjá-éledt „Délmagyarország” élesztgetőinek névsorán, kicsit döbbenet állapítottam meg, hogy — egyedül én vagyok még az évek sorában az immár történelminek nevezhető kor-szak szereplői közül. Ezért neveztem tartózásnak, amit el-neveztem válogatásnak, mert ki tudja, meddig törleszthetek...

Hát az úgy történt, hogy egy szép napon hívtak Szeged város új polgármesteréhez: Valentiny Agoston ügyvéd volt az. Kiállították számomra a „Délmagyarország” napilap megjelentetési engedélyét. Jog-folytonosság, hiszen a németek kívánságára tiltották be márciusban. (Időközben én megírtam a fasiszták börtö-nét és a szovjet csapatok győ-zelmes közeledtére engedtek szabadon.)

No jó, én kora ifjúságomtól kezdve újságíró voltam. De egy lap megindításához kiadó-hivatali szakember, főszer-kesztő, meg politikai szerkesz-tő kellett. A polgármester szo-bája mellett két ismeretlen férfi várt reám. Bemutatkoz-tak: Révai József és Erdei Ferenc. Megkérdeztem, hogyan képzelem a „Délmagyarország”

újraindítását. Elmondtam, hogy elsősorban is kiadóhiva-tali lapszakember kell. Révai megkérdezte:

— Tud-e ilyen szakembert, akit előhozhatnánk?

— Igen, tudok egyet: Balogh István alsótanyai plébánost.

Révai és Erdei összenéztek. Révai így szólt:

— De hiszen az a pap!

Elmosolyodtam:

— Az nem is olyan pap...

— mondtam, mire Erdei Fe-renc helyeselt:

— Valóban, Balogh István lapszakember, egy ideig ő irá-nyította a Délmagyarország ki-adóhivatalát. Vezércikküket is írt, úgy tudom, kiscigárpár-ti...

— Hát akkor kimehetünk Alsókőzpontra, ott majd meg-tárgyaljuk a továbbiakat.

Gépkocsit kaptunk a szov-jet városparancsnoktól és ki-

mentünk Alsótanyára, a plébá-noshoz.

Hogy ott mi történt a lap-indítás ügyében, hogyan egyezkedtek a szerkesztő bi-zottság tagjai: Révai József, Balogh István és Erdei Fe-renc — az már nem titok a történelem műsaja előtt... Később Révai helyett Dénes Leó került a szerkesztő bizott-ságba, amikor Révai Józsefet elszólították Szegedről orszá-gos gondjai, majd Balogh plé-bánost is, Erdei Ferencet szin-tén. Szerkesztő munkatársaim voltak Gárdos Sándor, Magyar László, ők is eltávoztak már... Előrementek...

Maradtam nyugdíjas magá-nyomban egyedül, nélkülük, az élharcosok nélkül — annyi legyen méltóságom, hogy én voltam a legfiatalabb...

Es ma is sokat gondolok a „hősi napokra” — mint az iménti visszaemlékezés is mu-tatja — s kedves Szegedemre, ahogy említeni szoktam: atyáim városára...

CSÁNYI PIROSKA